

Brüsszel, 2015.9.11.
COM(2015) 443 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**a hálózati feszültségen működő lámpák piacának az 1194/2012/EU bizottsági
rendeletben előírt elemzéséről**

1. BEVEZETÉS

Az 1194/2012/EU bizottsági rendelet¹ energiahatékonysági követelményeket állapít meg az irányított fényű lámpákra és a fénykibocsátó diódás lámpákra, valamint a kapcsolódó eszközökre vonatkozóan. A környezettudatos tervezés követelményeinek bevezetése több ütemben történik úgy, hogy minden ütem új vagy szigorúbb követelményeket tartalmaz, mint a korábbi. Az utolsó, harmadik ütem 2016. szeptember 1-jén kezdődik, és követelményei szerint a termékek energiahatékonyságának legalább akkorának kell lennie, hogy az úgynevezett energiahatékonysági mutató (EEI) értéke az izzószálas lámpák esetében legfeljebb 0,95, a nagy intenzitású kisülőlámpák esetében legfeljebb 0,36, minden más lámpa esetében pedig legfeljebb 0,2 legyen. A jelenleg piaci forgalomban lévő hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpák nem teljesítik az izzószálas lámpákra vonatkozó követelményt, így a 3. szakasztól várhatóan tilos lesz őket forgalmazni.

Annak érdekében, hogy az ilyen típusú halogénlámpák piaci jelenlétének megszűnése ne következhesse be anélkül, hogy megfelelő helyettesítő termékek ne állnának rendelkezésre, az 1194/2012/EU rendelet úgy rendelkezik, hogy a 3. ütem követelményeit a hálózati feszültségen működő izzószálas lámpákra csak akkor kell alkalmazni, ha „*a Bizottság legkésőbb 2015. szeptember 30-ig részletes piacelemzés alapján olyan adatokat állapít meg és továbbít a konzultációs fórumnak, amelyek arra utalnak, hogy vannak a piacon olyan, hálózati feszültségen működő lámpák, amelyek:*

- *teljesítik a megengedett legnagyobb energiahatékonysági mutatóra a 3. ütemben előírt követelményt,*
- *megfizethetőek, azaz a végfelhasználók többségére nem rónak túlzott anyagi terhet,*
- *a fogyasztó számára fontos működési paraméterek tekintetében általában véve egyenértékűek az e rendelet hatálybalépésének időpontjában [2013. január 3-án] a piacon beszerezhető, hálózati feszültségen működő izzószálas lámpákkal, ideértve azt a szempontot is, hogy a fényáram szempontjából lefedik [az 1194/2012/EU rendelet 6. táblázatában felsorolt, 90 lm-től 1000 lm-ig terjedő] referencia-fényáramokat,*
- *az együttes felhasználhatóság tekintetében mindenkor korszerűnek tekintett követelmények szerint alkalmasak a villamos hálózat és az e rendelet hatálybalépésekor beszerezhető izzószálas lámpák közé történő beszerelésre tervezett eszközökkel való együttes alkalmazásra.”*²

Ezzel a közleményével, amely a piacon hozzáférhető, hálózati feszültségen működő alternatív termékekkel kapcsolatos piacelemzés eredményeit tartalmazza, a Bizottság ennek a jogi kötelezettségének kíván eleget tenni. A közlemény egy technikai piacáttekintés³ alapul,

¹ A Bizottság 2012. december 12-i 1194/2012/EU rendelete a 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az irányított fényű lámpák és a fénykibocsátó diódás lámpák, valamint a kapcsolódó eszközök környezettudatos tervezésére vonatkozó követelmények tekintetében történő végrehajtásáról (EUHL L 342., 1. o.).

² Idézet az 1194/2012/EU rendelet III. mellékletének 1.1. pontjából (11. oldal). A szögletes zárójeles kiegészítések az olvashatóságot szolgálják.

³ A technikai piacáttekintés nyilvánosan is elérhető a Bizottság internetes oldalain: <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Draft%20Final%20Market%20Assessment%20data.pdf>. A

amelyet külső technikai tanácsadók készítettek az Európai Bizottság számára, és amelyet korábban a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum is megkapott.

2. AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGI MUTATÓRA VONATKOZÓ HATÁRÉRTÉK TELJESÜLÉSE

A halogénlámpák alternatívájaként elsősorban a fénykibocsátó diódás lámpák (LED-lámpák) jönnek szóba, amelyek napjainkban jelentős átalakulásokat idéznek elő a piacon. A piacon megtalálható összes LED-lámpa-modell körülbelül 70%-a kielégíti az EEI vonatkozásában a 3. ütemben teljesítendő maximumkövetelményt, azaz a fogyasztóknak tág lehetőségeik vannak a helyettesítésre. A LED-technológia fejlődésének köszönhetően arra lehet számítani, hogy a piacon hozzáférhető, a követelményeket teljesítő lámpák részaránya a jövőben tovább fog nőni.

3. AZ ALTERNATÍV TERMÉKEK MEGFIZETHETŐSÉGE

Az Európai Unió piacán kínált irányított fényű LED-lámpák mind a kiskereskedelmi árakat, mind pedig a teljes életciklus során jelentkező költségeket tekintve megfizethetők.

A kiskereskedelmi árak vonatkozásában annak ellenére, hogy a LED-lámpák beszerzési költsége magasabb a hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpákénál, a megfigyelt árak – márkától, az értékesítés helyétől és típustól függően – körülbelül 1,80 eurótól 18 euróig terjednek. A legtöbb LED-lámpa ára 10 euró alatt van. A várakozások szerint az árak a LED-technológia területén tapasztalható műszaki fejlődésnek köszönhetően tovább fognak csökkenni: 2015 első négy hónapjában 25%-os kiskereskedelmiár-csökkenéseket is meg lehetett figyelni az EU piacán.

A LED-lámpák kisebb energiafogyasztása (amely gyakran akár ötöde is lehet a hagyományos termékekének) jelentős megtakarítást tesz lehetővé a termék teljes élettartama során a fogyasztók számára, akkor is, ha számításba vesszük a magasabb kiskereskedelmi árakat. Jelenleg már lehetséges az egyéves vagy még rövidebb megtérülési idő, és a hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpák LED-lámpákra cserélésével járó megtakarítások a legtöbb esetben fedezik a kezdeti költségeket.

4. ÁLTALÁNOS ÉRTELEMBEN VETT EGYENÉRTÉKŰSÉG A MŰKÖDÉS SZEMPONTJÁBÓL

A LED-lámpák a hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpák piacon hozzáférhető modelljeinek körülbelül 90%-a esetében funkcionalitás szempontjából teljes mértékben egyenértékű alternatívát képeznek. Ezek a LED-lámpák teljesítik az 1194/2012/EU rendeletben a környezettudatos tervezés területén előírt működési követelményeket; színvisszaadási indexük (CRI) is kellően nagy, általában 80 feletti, egyes LED-lámpáké pedig 90-nél is nagyobb. Általában véve a piacot az jellemzi, hogy a fényáram, a fénynyílásszög, a színhőmérséklet és a kínált modellek száma szempontjából a LED-lámpák választéka szélesebb, mint a hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpáké.

A hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpák modelljeinek fennmaradó 10%-a esetében a LED-lámpák zömmel egyenértékű alternatívát képeznek a funkcionalitás

dokumentumot a környezettudatos tervezéssel foglalkozó konzultációs fórum a 2015. június 25-i ülésén ismerhette meg.

szempontjából. A fogyasztók a kevésbé fontos jellemzők, például a fénynyílásszög esetében esetenként kompromisszumra kényszerülhetnek, de a legtöbbjük észre sem fogja venni a különbséget. Egy másik lehetőség olyan csatlakozók alkalmazása a foglalatban, amelyek révén más típusú lámpafejjel rendelkező, teljes egyenértékűséget biztosító LED-lámpák használatára nyílik mód.

5. EGYÜTTES FELHASZNÁLHATÓSÁG

Az alternatívaként rendelkezésre álló LED-lámpák általában véve felhasználhatók a hálózati feszültségen működő irányított fényű halogénlámpákhoz használt eszközökkel együtt. Kivételt képez a fény szabályozókkal való együttes felhasználhatóság: míg minden halogénlámpa fényárama változtatható, az EU piacán beszerezhető LED-lámpáknak csak egy része képes együttműködni azokkal a gyújtás- és oltásszögvezérelt fény szabályozókkal, amelyek az 1194/2012/EU rendelet hatálybalépésekor, 2013. január 3-án a piacon beszerezhetőek voltak. Ezek a változtatható fényáramú LED-lámpák egyébként minden követelményt teljesítenek.

Az 1194/2012/EU rendeletben foglalt kötelező termékinformációs követelmények már most is megkövetelik, hogy a fogyasztók tájékoztatást kapjanak arról, hogy az adott LED-lámpa-modell mely fény szabályozókkal képes együttműködni (ha vannak ilyenek). Ez lehetővé teszi, hogy a fogyasztók kiválasszák a számukra megfelelő alternatív lámpát.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A fenti piacelemzés azt mutatja, hogy azok a hálózati feszültségen működő irányított fényű LED-lámpák, amelyek teljesítik az 1194/2012/EU rendeletben előírt energiahatékonysági minimumkövetelményeket, hozzáférhetőek, megfizethetőek, működés szempontjából egyenértékűek, és felhasználhatók a villamos hálózat és a lámpa közé beszerelt eszközökkel együttesen.

Ez tehát azt jelenti, hogy az 1194/2012/EU rendelet szerinti 3. ütem követelményeinek a hálózati feszültségen működő izzószálas lámpákra való alkalmazása kapcsán előírt feltétel teljesül.